

5 มีนาคม 2568

เรื่อง การส่งมอบข้อมูลความผิดปกติของกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในปี 2567 และการติดตามความคืบหน้าในกระบวนการสอบสวน

เรียน ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นับตั้งแต่ปี 2567 ที่สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ชุดเดิมซึ่งมาจากการสรรหาและคัดเลือกโดยคณะรัฐประหารหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้หมดวาระลง และจะต้องมีการเลือก สว. ชุดใหม่ ซึ่งจะใช้ระบบการเลือกกันเองจาก 20 กลุ่มอาชีพหรือความรู้ ความเชี่ยวชาญ

ทางเครือข่ายภาคประชาชนซึ่งได้ทำงานติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่โดยประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นว่า กระบวนการเลือกตั้งกล่าวเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและมีข้อเรียกร้องไปยัง สว. ชุดใหม่ให้ดำเนินการผลักดันการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่โดยประชาชน เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวจะต้องอาศัยเสียงเห็นชอบจาก สว. ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม

ต่อทางเครือข่ายภาคประชาชน ในนามกลุ่ม Senate 67 จึงออกมารณรงค์ให้ประชาชนที่มีสิทธิสมัคร สว. มาลงสมัครให้ได้มากที่สุดเนื่องจากระบบการเลือก สว. เป็นระบบการเลือกกันเองจาก 20 กลุ่มอาชีพหรือความรู้ ความเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นระบบที่ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกเหมือนการเลือกตั้ง จะมีแค่ผู้สมัคร สว. ด้วยกันเท่านั้น ที่มีสิทธิเลือกกันเอง

อีกทั้ง ทางกลุ่มยังได้เปิดตัว Senate67.com เพื่อหวังเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลกับประชาชนในการติดตามบรรดาผู้สมัครรับเลือกเป็น สว. ว่ามีประวัติ ผลงาน หรือ เป้าหมายทางการเมืองอย่างไร โดยเฉพาะเรื่องการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่โดยประชาชน

แต่ตลอดเส้นทางของการผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเลือก สว. ชุดใหม่ ทางกลุ่มกลับพบปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมตั้งแต่การรับสมัครไปจนถึงกระบวนการคัดเลือก สว. ในระดับประเทศ

โดยปัญหาเริ่มตั้งแต่กระบวนการประชาสัมพันธ์หรือส่งต่อข้อมูลข่าวสารให้พี่น้องประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการคัดเลือก สว. ชุดใหม่ยังเป็นไปอย่างล่าช้า คลุมเครือขำ และไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) อย่างปฏิเสธไม่ได้

ต่อมาในขั้นตอนการรับสมัคร สว. ก็พบปัญหาในทางปฏิบัติว่า การรับสมัครเป็นไปอย่างล่าช้า มีอุปสรรคที่มาจากความไม่รู้และไม่เข้าใจต่อบทกฎหมายและระเบียบของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีการตีความคุณสมบัติ หรือ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการสมัครแตกต่างกันไปในแต่ละอำเภอ

ต่อมาเมื่อเข้าสู่กระบวนการแนะนำตัวผู้สมัคร สว. ก็ยังพบว่า ภายใต้ระเบียบที่ กกต. กำหนด ได้กีดกันการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะระเบียบว่าด้วยการแนะนำตัวที่ส่งผลให้กระบวนการแนะนำตัวเป็นไปอย่างปิดลับและเอื้อต่อการทุจริตในการ

เลือก สว. เพราะไม่ได้เปิดให้ประชาชนตรวจสอบ จนกระทั่งศาลปกครองได้มีคำพิพากษาเพิกถอนระเบียบ กกต. และนำมาสู่ระเบียบใหม่ บรรยากาศการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นไปอย่างเปิดกว้างมากขึ้น

ต่อมาเมื่อเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งแต่ละระดับอำเภอไปจนถึงระดับประเทศ ทางกลุ่มก็ต้องพบอุปสรรคจากการที่ กกต. ไม่ยอมอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการสังเกตการณ์กระบวนการเลือก และทางกลุ่มเห็นว่า กระบวนการดังกล่าวยังไม่โปร่งใสไม่เพียงพอ เนื่องจากยังไม่มีเปิดเผยคะแนนดิบในการเลือกแต่ละระดับ รวมถึงไม่เปิดเผยบันทึกภาพและเสียงในการเลือกกันเองของแต่ละกลุ่มอาชีพในทุกๆระดับ

นอกจากนี้ จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของภาคประชาสังคม นำโดยโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน หรือ ไอลอร์ ยังทำให้พบความผิดปกติในกระบวนการเลือกกันเอง โดยเฉพาะในการเลือกระดับประเทศ ดังนี้

1. ในรอบเลือกกันเอง มีกลุ่มที่คะแนนสูงมากๆ ระหว่าง 30-50 คะแนน ทิ้งห่างจากผู้สมัครส่วนใหญ่
2. หลังรอบเลือกกันเอง มี 8 จังหวัดที่มีผู้สมัคร สว. ผ่านเข้าสู่รอบเลือกไขว้เกือบทั้งจังหวัด ได้แก่ บุรีรัมย์ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สตูล เลย อำนาจเจริญ ยโสธร สุรินทร์ ซึ่งล้วนเป็นจังหวัดที่อยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองของพรรคภูมิใจไทย
3. ในรอบเลือกไขว้ มีผู้สมัครจำนวนมากที่ไม่มีคะแนนเลย ไม่เลือกตัวเอง ซึ่งผู้สมัครกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่มาจากจังหวัดที่อยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองของพรรคภูมิใจไทยและพรรคพลังประชารัฐ โดยเห็นชัดว่าใครเป็นผู้ที่เข้ามาโยนคะแนนให้กับคนอื่น
4. ในรอบเลือกไขว้ มีกลุ่มผู้สมัครที่ได้คะแนนนำจน “ล้นกระดาน” อย่างผิดปกติ และผู้สมัครกลุ่มนี้ยังมีคะแนนเกาะกลุ่มกันอย่างเป็นระบบ โดยผู้สมัครกลุ่มนี้ จะมีผู้สมัครที่ได้คะแนนนำกลุ่มละ 6 คน เท่าๆ กัน
5. เมื่อดูตั้งแต่การเลือกระดับอำเภอจนถึงระดับประเทศ จะพบปรากฏการณ์ “ดาวค้างฟ้า” ที่มีผู้สมัคร สว. บางคน ได้คะแนน “ทิ้งห่าง” ชนะแบบลอยลำทุกระดับจนได้เป็นสว. ซึ่งก็มาจากกลุ่ม 8 จังหวัดที่มีผู้สมัคร สว. ผ่านเข้าสู่รอบเลือกไขว้เกือบทั้งจังหวัด
6. จากข้อมูลของผู้สังเกตการณ์ พบว่า มีการลงคะแนนเป็นรูปแบบเดียวกัน เรียงหมายเลขเหมือนกันทั้งหมด และผู้สมัครที่ได้รับเลือกจากระบบนี้ก็มาจากกลุ่ม 8 จังหวัดที่มีผู้สมัคร สว. ผ่านเข้าสู่รอบเลือกไขว้เกือบทั้งจังหวัด

จากความผิดปกติดังกล่าว ทางกลุ่มเห็นว่า องค์กรที่มีอำนาจและความรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนความผิดปกติของการเลือก สว. ชุดใหม่ คือ กกต.

หาก กกต. ทำหน้าที่เก็บข้อมูลความผิดปกติตั้งแต่วันเลือกและรีบตรวจสอบทันทีหลังเลือก สว. เสร็จ สักคมจะได้รับทราบข้อเท็จจริงและยุติข้อกล่าวหาไปนานแล้ว โดยไม่ต้องพึ่งพากรมสอบสวนคดีพิเศษหรือดีเอสไอ หรือ จะต้องถกเถียงกันว่า ดีเอสไอจะพิจารณาและลงมติว่าจะรับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับขบวนการโกงการเลือก สว. เป็นคดีพิเศษ เพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนในข้อหา “อั้งยี่” และข้อหาอื่นๆ หรือไม่

ทั้งนี้ ทางกลุ่มเชื่อว่า กกต. เป็นผู้ที่มีข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสว. ในปี 2567 ข้อมูลที่ผิดปกติเหล่านี้ ล้วนอยู่ในมือของสำนักงานกกต. อยู่แล้วตั้งแต่แรก และกกต. เป็นองค์กรที่มีความสามารถที่จะเริ่มการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จได้โดยเร็วโดยง่ายที่สุดกว่าองค์กรอื่น

ดังนั้น หาก กกต. ไม่ทำหน้าที่ของตัวเองเช่นนี้ ประชาชนจึงต้องหวังพึ่งพาอำนาจขององค์กรอื่นเข้ามาทำแทน และหากองค์กรอื่นสามารถแสดงบทบาทในการสืบสวนและเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพกว่าได้ กกต. อาจจะเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งถือว่าเป็นความผิดทางกฎหมาย

สุดท้ายนี้ ทางกลุ่มมีความประสงค์นำข้อมูลและข้อสังเกตต่อความผิดปกติในกระบวนการเลือก สว. มาส่งมอบให้กับ กกต. เพื่อเรียกร้องให้กกต. รีบทำหน้าที่โดยตรวจสอบและสรุปผลการตรวจสอบเกี่ยวกับข้อกล่าวหาต่อการโง่งการเลือกสว. “โดยเร็ว”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ชยพล ดโนทัย

เครือข่ายประชาชน Senate 67